

Asia: VN/26268/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot pykälästä (luonnos laiksi vesihuoltolain muuttamisesta) ja säännöskohtaisista perusteluista (luku 7)

Maa- ja metsätalousministeriö on 1.7.2024 pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta. Lakiluonnos sekä Kuntaliiton eriävä mielipide ja lausunto ovat kokousasian liitteenä.

Tausta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vesihuoltolakia. Esityksellä toimeenpannaan Petteri Orpon hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan vesihuollon toiminta turvataan ja vesivarat pidetään kansallisissa käsissä. Esityksellä on valmisteltu Vesi on meidän -kansalaisaloitteeseen perustuvan eduskunnan päätöksen (EK 26/2021 vp – KAA 2/2020 vp) edellyttämällä tavalla sellainen lainsäädäntö, jolla varmistetaan kunnan järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen säilyminen kuntien omistuksessa ja määräysvallassa. Esitys on myös osa kansallista vesihuoltouudistusta ja sen tarkoituksena on mahdollistaa uudistuksen ohjelman ja sen mukaisten toimenpidekokonaisuuksien toteuttaminen.

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 17.11.2022 työryhmän laatimaan ehdotusta vesihuoltolain uudistamiseksi. Työryhmä on toimeksiantonsa (VN/26268/2022-MMM-14) mukaisesti laatinut mietintönsä hallituksen esityksen muotoon.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on varmistaa eduskunnan päätöksen EK 26/2021 vp edellyttämällä tavalla julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen säilyminen kuntien omistuksessa ja määräysvallassa, edistää vesihuollon alueellista yhteistyötä ja rakenneuudistusta, parantaa vesihuoltolaitosten omaisuudenhallintaa, selkeyttää ja tehostaa vesihuollon toiminnan ja talouden valvontaa sekä parantaa yleisesti vesihuoltolain toimivuutta.

Lahden kaupungin lausunto

- Valvontatehtävät on tuotu selkeästi esiin: ”Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo toimialallaan erityisesti vesihuollosta huolehtimista, liittämiselvöllisyyttä, vesihuoltolaitoksen varautumista sekä hulevesien viemäröinnin järjestämistä ja hoitamista. Kunnan terveysuojeluviranomainen valvoo lain noudattamista toimialallaan.” (esityksen 4a §)
- ”Kunnan on laadittava alueelleen vesihuoltosuunnitelma” (5 a §). Tämä on ehdottomasti hyvä asia. Palautetaan siis velvoite takaisin lakisääteiseksi, kuten se ennen nykyistä lakia oli. Nykyisessä laissakin on kuitenkin ollut velvoite ”kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi...” (nykyisen lain 5 §).
- ”Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun vapautushakemuksen käsittelystä” (esityksen 11 §). Tämä on tervetullut lisäys ja linjassa muiden lupakäsittelyjen maksullisuuden kanssa.
- Liittymiselvöllisyyttä koskevaa sääntelyä selkeytettäisiin siten, että taajaman vaikutus liittymiselvöllisyyteen poistettaisiin (esityksen 10 §). Erittäin hyvä paluu vanhaan lakiin, erityisesti vesihuoltolaitoksen talouden näkökulmasta, mutta myös esimerkiksi vesiensuojelun kannalta. Toisaalta ympäristönsuojeluviranomaiselle tehtävien vapautushakemusten määrä tulee kasvamaan.
- Lahden kaupunki on samaa mieltä Kuntaliiton eriävissä mielipiteessään tuomaan kantaan uuden 9b §:n osalta.
- Perus-, käyttö- ja liittymismaksun määräytymisen perusteet tulisi säätää 19 §:ssä esitettyä tarkemmin. Maksujen pitäisi perustua vain vesihuoltoon liittyviin kustannuksiin eikä esimerkiksi kiinteistöjen rakennusten muihin ominaisuuksiin kuten pinta-alaan ja käyttötarkoituksenkin osalta vain todellisiin eroihin esimerkiksi tuotetun jäteveden laadun suhteen.

Lisäksi:

”Kunnan on säilytettävä alueellaan oleva kunnan määräysvallassa oleva vesihuoltolaitos ja tukkuvesihuoltolaitos määräysvallassaan” (esityksen 4 c §). Tämä on oikein hyvä lisäys vanhaan lakiin mm. toimintavarmuuden turvaamisen kannalta.

Huomiot muista hallituksen esityksen kohdista

-

Muut huomiot

-

Uski Lauri

Lahden kaupunki